

РОЗРОБКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ТА ЯКІСТЮ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ПАСАЖИРІВ АВТОБУСАМИ ТОВ «ЕКСПРЕС» В М. ХАРКІВ

Андрежейко К.О. здобувач, Бекетов Ю.О., проф. д.т.н
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Автомобільний транспорт відіграє провідну роль у транспортній системі України, забезпечуючи значну частку пасажирських перевезень та має суттєвий вплив на різні сфери життя суспільства. Надійні та якісні послуги пасажирського автомобільного транспорту мають важливе соціальне значення, гарантуючи зручний доступ громадян до місць роботи, установ соціальної інфраструктури, медичних, освітніх та культурних закладів.

Підвищення ефективності якості роботи автобусів у сучасних умовах починається з ретельного аналізу структури робіт з організації автобусних перевезень. Цей аналіз передбачає низку важливих операцій, серед яких – обстеження пасажиропотоків, вибір типу моделей автобусів, розробка графіків руху та виходу водіїв, організація випуску автобусів на лінію та контроль за їх роботою на маршруті. Обстеження пасажиропотоків є критично важливим процесом, який дозволяє визначити ефективність роботи транспортної системи та потреби пасажирів. Основні методи обстеження пасажиропотоків включають: анкетний, звітно-статистичний, талонний, табличний-опитувальний та лічильно-табличний. Ці методи забезпечують отримання достовірних даних про пасажиропотік, що є надзвичайно важливим для раціональної організації роботи маршрутного транспортного засобу на лінії, координації з графіком руху інших видів транспорту, проведення змін у маршрутній мережі, розробки нових маршрутів, вибору типу рухомого складу та визначення необхідної пасажиромісткості [1, 2].

Наступним кроком є вибір типу моделей автобусів для перевезень. Задля покращення роботи автотранспортного підприємства необхідно обрати моделі автобусів з відповідною кількістю місць у салоні згідно з обраним маршрутом. Транспортний засіб має забезпечувати комфортні умови перевезень пасажирів і бути безпечним в експлуатації. Важливо також урахувати технічні характеристики автобусів, адже різні моделі мають різні показники потужності двигуна, витрат палива та вантажопідйомності. Автобус має відповідати встановленим стандартам безпеки та екологічності, а також бути адаптивним до особливостей маршрутів [2, 3].

Розробка графіку (розкладу руху автобусів) має велике значення з багатьох причин. Графік перевезень допомагає оптимізувати використання ресурсів і зменшити витрати, підвищує рівень задоволеності споживачів наданою послугою. Контроль за дотриманням графіка руху дозволяє відстежувати виконання зобов'язань автотранспортним підприємством, своєчасно виявляти проблеми та вживати заходів для їх вирішення. За допомогою розкладу руху автобусів можна визначити найбільш ефективні маршрути та часи руху, що забезпечить більш швидке обслуговування пасажирів. Розробка графіку виходу водіїв є надзвичайно важливою складовою ефективною роботи автотранспортного підприємства. Графік розробляється з метою дотримання встановлених норм робочого часу водіїв, який не має перевищувати 40 годин на тиждень, а також для забезпечення безперервної роботи підприємства. При розробці графіку необхідно враховувати час відпочинку водіїв, вихідні та святкові дні задля грамотного та раціонального використання трудових ресурсів. Організація випуску автобусів на лінію необхідна для забезпечення регулярності руху транспорту, що є надзвичайно важливим для пасажирів, які сподіваються на точне дотримання

графіку прибуття та відправлення автобусів. Перед випуском на лінію автобуси проходять технічний огляд, перевірку документів та медичний огляд водіїв, що сприяє забезпеченню безпеки пасажирів та водіїв. Регулярний випуск автобусів на лінію дозволяє задовольнити потреби пасажирів у регулярному транспортному сервісі, що є особливо важливим для міського та міжміського транспорту [3].

Завершальною частиною аналізу структури робіт з організації перевезень є контроль за роботою автобусів на маршруті. Контроль за виходом автобусів на маршрути відповідно до добового плану та роботою автобусів згідно з їх маршрутним розкладом допомагає забезпечити регулярний рух транспорту. Проведення регулювальних заходів щодо усунення допущених відхилень від плану (графіка) та організація заходів з ліквідації заторів на дорогах, викликаних надзвичайними обставинами, допомагає оптимізувати використання транспортних засобів та уникнути зайвих витрат на паливе, обслуговування та інші ресурси. Контроль за роботою автобусів на маршруті здійснюється диспетчерським відділом автотранспортних підприємств. Ефективна робота диспетчерського відділу є запорукою забезпечення безпечної та злагодженої роботи автобусів на маршрутах. Оцінка якості перевезень пасажирів автобусним транспортом здійснюється за системою показників, що включає коефіцієнти регулярності, комфортабельності, витрат часу на пересування та безпеки руху. Інтегральний коефіцієнт якості розраховується як середнє значення цих окремих коефіцієнтів з урахуванням їх відносної значущості [2].

Підсумовуючи, підвищення ефективності якості роботи автобусів вимагає системного підходу, який охоплює ретельне обстеження пасажиропотоків, вибір оптимальних моделей транспортних засобів, впровадження ефективних графіків та процедур контролю, а також постійний моніторинг ключових показників якості перевезень. Лише за умови комплексної реалізації цих заходів можна досягти суттєвого підвищення якості автобусних перевезень у сучасних умовах.

Література.

1. Наказ Міністерства інфраструктури України «Про затвердження Порядку організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом» від 15.07.2013 № 480.
2. Турецька Т.П., Дзюра В.О. Організація диспетчерського керівництва автобусами на маршрутах, 2015. 1-2 с.
3. Pavlenko O., Muzylyov D., Ivanov V., Bartoszuk M., Jozwik J. Management of the grain supply chain during the conflict period: case study Ukraine. *Acta Logistica*. 2023. № 10(3), P. 393-402.
4. Штанов В.Ф. Організація перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Штанов В.Ф., Ігнатенко О.С. К.: Техніка, 1988. 127 с.